

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри
соціальної педагогіки
та соціальної роботи

доц. Албул І. В.

“09” серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 14 Етика працівника соціальної сфери

Галузь знань: 23 Соціальна робота

Спеціальність: 232 Соціальне забезпечення

Освітньо-професійна програма: Соціальне забезпечення

Робоча програма «Етика працівника соціальної сфери» для здобувачів вищої освіти спеціальності: 232 Соціальне забезпечення

Розробники: Роєнко Світлана Олександрівна, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, к. пед. н.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол № 1 від «09» серпня 2022 року

Завідувач кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

(Албул І. В.)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти

Протокол № 1 від «09» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти

(Бондаренко Г. В.)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № _____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	3/90	
Курс	I	
Семестр	II	
Кількість змістових модулів із розподілом:	2	
Обсяг кредитів	3	
Обсяг годин, у тому числі:	90	
Аудиторні:	46	
Лекційні	22	
Семінарські / Практичні	24	
Лабораторні	–	
Самостійна робота	22	
Індивідуальні завдання	22	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета й завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів із сукупністю моральних норм, що характеризують поведінку людини у професійній сфері; формувати професійні та особистісні якості майбутніх соціальних працівників.

3. Результати навчання за дисципліною

Очікувані результати навчання:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності соціального забезпечення або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань 10 про природу і

суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 12. Здатність працювати в команді.

ЗК 13. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 2. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення

ФК 13. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності.

Навички soft skills

Комунікабельність.

Вміння працювати в команді.

Комплексне розв'язання проблем.

Орієнтація на клієнтів.

Вміння попереджати, а в разі необхідності вирішувати конфлікти ситуації.

Володіння тайм-менеджментом.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Використовувати усну та письмову комунікацію українською мовою для здійснення професійної діяльності.

ПРН 9. Виявляти готовність до взаємодії з колегами по роботі, приймати управлінські рішення з організації роботи виконавців.

ПРН 19. Ефективно працювати як індивідуально, так і у складі міждисциплінарної команди фахівців.

ПРН 20. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи етичних знань соціального працівника

Тема 1. Професійна етика, її зміст та значення в соціальній роботі

Мета та завдання навчальної дисципліни «Етика соціальної роботи». Етика як філософська наука про мораль. Походження та зміст понять «етика», «мораль». Професійна етика. Об'єкт, предмет, мета та завдання етики соціальної роботи як науки. Основні категорії етики та професійної етики. Функції етики соціальної роботи.

Тема 2. Історія становлення та розвитку етичних традицій соціальної роботи

Витоки історії соціальної роботи. Слов'янські духовні традиції та община допомога. Поширення християнських етичних норм в Київській Русі. Період церковно-державної благодійності. Державна система захисту нужденних. Цінності соціальної роботи в радянський період. Етичні основи соціальної роботи в Україні.

Тема 3. Професійний портрет спеціаліста із соціальної роботи

Компоненти особистісної професійно-етичної та ціннісної свідомості соціального працівника. Моральність. Складові моральності. Вимоги до особистісних якостей соціального працівника. Кваліфікаційна характеристика посади «соціальний працівник».

Тема 4. Деонтологія соціальної роботи

Деонтологія. Деонтологія соціальної роботи. Принципи деонтології. Професійна відповідальність та обов'язок соціального працівника. Значення деонтології у підвищенні ефективності і якості діяльності соціальних працівників.

Тема 5. Законодавчо-нормативні документи як підґрунтя поведінки соціального працівника

Причини етичної регламентації соціальної роботи. Міжнародні законодавчо-нормативні документи, що регламентують діяльність соціального працівника та закладів соціальної інфраструктури. Глобальна декларація етичних принципів соціальної роботи (Міжнародної асоціації шкіл соціальної роботи)» та «Глобальна декларація етичних принципів соціальної роботи (Міжнародної федерації соціальних працівників)» – документи, що визначають основні цінності та принципи професійної соціальної роботи. «Етичний кодекс спеціалістів із соціальної роботи (соціальних працівників і соціальних педагогів) України» (2005 р.) – документ, що регулює діяльність соціальних працівників в Україні. «Етичний кодекс психолога» (1990 р.) – нормативний документ, покликаний регулювати діяльність психологів. Вимоги до професійної поведінки соціального працівника в етичних кодексах різних країн світу.

Змістовий модуль 2. Етична культура соціального працівника

Тема 6. Спілкування як важлива складова професійної діяльності соціального працівника

Спілкування. Складові спілкування. Комунікативний потенціал. Аспекти спілкування: комунікативний; інтерактивний; перцептивний. Емпатія. Види та рівні емпатії. Деформації у спілкуванні. Прояви та фактори, що впливають на помилки у сприйнятті.

Тема 7. Основи етичної комунікації в професійній діяльності соціального працівника

Культура поведінки та культура спілкування. Бар'єри спілкування. Типи слухання.

Тема 8. Культура міжособистісних стосунків у професійній сфері соціального працівника

Професійний етикет соціального працівника. Принципи етикету. Основні вимоги до етикету телефонної розмови. Вимоги до професійного спілкування у соціальній роботі.

Тема 9. Етичні засоби подолання конфліктів у діяльності соціального працівника

Зміст понять «конфліктна ситуація», «інцидент» та «конфлікт». Етапи розвитку конфліктів. Типологія конфліктів. Основні стилі поведінки при розв'язанні конфлікту. Культура розв'язання конфлікту.

Тема 10. Особливості професійно-етичної культури та її зв'язок з професійним іміджем соціального працівника

Професійно-етична культура, її функції, компоненти. Поняття іміджу як мистецтва подобатись і як мистецтва впливу на оточення у діяльності соціального працівника. Види іміджу. Значення і складові зовнішньої і внутрішньої привабливості іміджу. Складові, що формують імідж людини. Вплив кольору на створення іміджу.

1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи етичних знань соціального педагога												
Тема 1. Професійна етика, її зміст та значення в соціальній роботі	6	2	4			2						
Тема 2. Історія становлення та розвитку етичних	6	2	2			2						

традицій соціальної роботи													
Тема 3. Професійний портрет спеціаліста із соціальної роботи	6	2	2			2							
Тема 4. <u>Деонтологія соціальної роботи</u>	6	2	2			2							
Тема 5. Законодавчо-нормативні документи як підґрунтя поведінки соціального працівника	10	4	4			4							
Разом за змістовим модулем 1	34	12	14			12							
Змістовий модуль 2. Етична культура соціального працівника													
Тема 6. <u>Спілкування як важлива складова професійної діяльності соціального працівника</u>	6	2	2			2							
Тема 7. <u>Основи етичної комунікації в професійній діяльності соціального працівника</u>	6	2	2			2							
Тема 8. Культура міжособистісних стосунків у професійній сфері соціального працівника	6	2	2			2							
Тема 9. <u>Етичні засоби подолання конфліктів у діяльності соціального</u>	6	2	2			2							

<u>працівника</u>												
Тема 10. Особливості професійно-етичної культури та її зв'язок з професійним іміджем соціального працівника	6	2	2			2						
Разом за змістовим модулем 2	30	10	10			10						
Усього годин	64	22	24			22						
Модуль 2												
ІНДЗ						22						
Усього годин	90	22	24			22	22					

6. Теми семінарських занять

№ п/п	Теми занять	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи етичних знань соціального педагога		
1.	Професійна етика, її зміст та значення в соціальній роботі	4	
2.	Історія становлення та розвитку етичних традицій соціальної роботи	2	
3.	Професійний портрет спеціаліста із соціальної роботи	2	
4.	Деонтологія соціальної роботи	2	
5.	Законодавчо-нормативні документи як підґрунтя поведінки соціального працівника	4	
	Змістовий модуль 2. Етична культура соціального працівника		
6.	Спілкування як важлива складова професійної	2	

	діяльності соціального працівника		
7.	Основи етичної комунікації в професійній діяльності соціального працівника	2	
8.	Культура міжособистісних стосунків у професійній сфері соціального працівника	2	
9.	Етичні засоби подолання конфліктів у діяльності соціального працівника	2	
10.	Особливості професійно-етичної культури та її зв'язок з професійним іміджем соціального працівника	2	
	Загальна кількість годин	24	

7. Самостійна робота

Завдання для самостійної роботи спрямованні на формування практичних навчальних та професійних вмінь та навиків. Зміст завдань самостійної роботи визначається відповідно до тем, що вивчаються (підготовка до аудиторних занять, робота з підручником, посібником, словниками, виконання творчих завдань, підготовка до усіх видів контролю тощо).

№ з/п	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
Змістовий модуль 1.			
Теоретичні основи етичних знань соціального педагога			
1.	Професійна етика, її зміст та значення в соціальній роботі	2	
2.	Історія становлення та розвитку етичних традицій соціальної роботи	2	
3.	Професійний портрет спеціаліста із соціальної роботи	2	
4.	Деонтологія соціальної роботи	2	
5.	Законодавчо-нормативні документи як підгрунтя поведінки соціального працівника	4	
Змістовий модуль 2.			
Етична культура соціального працівника			
6.	Спілкування як важлива складова професійної діяльності соціального працівника	2	
7.	Основи етичної комунікації в професійній	2	

	діяльності соціального працівника		
8.	Культура міжособистісних стосунків у професійній сфері соціального працівника	2	
9.	Етичні засоби подолання конфліктів у діяльності соціального працівника	2	
10.	Особливості професійно-етичної культури та її зв'язок з професійним іміджем соціального працівника	2	
	Всього	22	

8. Індивідуальні завдання

Написання реферату. Вимоги: наявність усіх необхідних структурних одиниць, відповідне оформлення, висловлення власної думки у висновках, прилюдний захист основних положень.

Як індивідуальне навчально-дослідне завдання можуть бути зараховані результати неформальної освіти (участь в конференціях, семінарах, майстер-класах, тренінгах, вебінарах тощо), що мають документальне підтвердження результатів навчання (сертифікати, свідоцтва тощо).

Орієнтовна тематика рефератів:

1. Етика соціальної роботи – вчення про моральні основи цього виду професійної діяльності.
2. Етика соціальної роботи як філософсько-соціальне вчення.
3. Етичні проблеми становлення соціальної роботи в Україні.
4. Історія становлення етики соціальної роботи в європейських країнах.
5. Вплив європейських етичних вчень на етику соціальної роботи у США.
6. Становлення етики соціальної роботи у Великобританії.
7. Становлення етики соціальної роботи у Бельгії.
8. Запровадження етики соціальної роботи в Київській Русі.
9. Роль християнства в піднесенні благодійництва в Київській Русі.
10. Історичні корені й традиції запровадження благодійництва в Київській Русі.
11. Соціальна робота українських братств.
12. Моральні заповіді Запорізької Січі.
13. Морально-етична орієнтація в розвитку громадської опіки і благодійних товариств у державі.
14. Соціальне значення товариства Червоного Хреста України.
15. Поняття про мораль.

16. Специфіка професійної моралі і етики.
17. Моральні основи соціальної роботи.
18. Морально-етична культура соціального працівника.
19. Моральні норми як структурний компонент моралі та нормативна регуляція соціальної роботи як системи.
20. Добро і зло, честь і гідність у соціальній роботі.
21. Совість як категорія професійної етики.
22. Структура особистісних якостей соціального працівника.
23. Професійна честь та гідність соціального працівника.
24. Цінності соціальної роботи
25. Толерантність у діяльності соціального працівника.
26. Егоїзм і альтруїзм.
27. Емпатія та милосердя.
28. Етика проведення досліджень у соціальній роботі.
29. Етичні особливості участі соціального працівника у політичній діяльності.
30. Етичне використання медіаресурсів у сфері соціальної роботи.
31. Деонтологія в соціальній роботі.
32. Роль педагогіки в соціальній роботі.
33. Основні напрями соціальної роботи в закладах загальної середньої освіти України.
34. Етнонаціональні особливості етичних відносин у соціальній роботі.
35. Етичний кодекс у просторі кодексової культури соціальної роботи.
36. Моральні аспекти соціальної роботи з неповнолітніми.
37. Спілкування як фактор професійної майстерності соціального працівника.
38. Типи взаємодії соціального працівника з клієнтом.
39. Сімейно-шлюбні відносини як предмет етики соціальної роботи.
40. Морально-психологічні фактори, що зміцнюють сім'ю.
41. Етичні засади соціально-педагогічної діяльності у процесі розв'язання конфлікту.
42. Соціальний працівник у конфліктних і екстремальних ситуаціях.
43. Основні принципи і моральні норми професії соціального працівника.
44. Шляхи і засоби формування морально-етичної культури у працівників соціального захисту.
45. Співвідношення загальнолюдського, національного та регіонального в етиці соціальної роботи.
46. Психологічна культура як невід'ємна складова іміджу соціального працівника.

9. Методи навчання

Словесні методи (розповідь-пояснення, бесіда, лекція, інтерактивна лекція (побудована на двосторонній взаємодії)), наочні методи (ілюстрація), методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), інтегровані методи (мульти-медіа лекції), практичні методи (розв'язання соціальних ситуацій; конспектування та аналіз вітчизняних та міжнародних законодавчих та нормативних документів; тощо), інтерактивні методи: навчаючи-вчуся, два-чотири-разом, мозковий штурм та інші.

10. Методи контролю

Поточний контроль (оцінювання відповідей, виконання завдань на семінарському занятті, завдань для самостійної роботи); оцінка за індивідуальне навчально-дослідне завдання; підсумковий контроль.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

В УДПУ імені Павла Тичини використовується накопичувальна (100-бальна) система оцінювання сформованих компетентностей.

Заходи з оцінювання результатів навчання студента включають:

- поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять та оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 40 балів);
- індивідуальне навчально-дослідне завдання (максимально 20 балів);
- тестовий модульний контроль (максимально 10 балів за кожен тест, загалом максимально 20 балів)
- тестовий контроль (максимально 20 балів).

На практичному занятті здобувач може отримати максимально 4 бали. Оцінка за тему формується як середнє арифметичне, що включає оцінку за роботу на практичному занятті (максимально 4 бали), виконання завдань самостійної роботи (максимально 4 бали).

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів за роботу на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
4 бали	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження

	власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє знання окремих положень. Відчуває труднощі у процесі аналізу, обґрунтування та аргументації, допускає неточності та помилки.
1 бали	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи

К-сть балів	Критерії оцінювання
4 бали	Здобувач вищої освіти виконав усі завдання самостійної роботи, передбачені планом практичного заняття; форма задачі завдань повністю відповідає вимогам; результати самостійної роботи презентує вичерпно та впевнено, дає аргументовані та переконливі відповіді на уточнюючі запитання; в усному та писемному мовленні дотримується стилістичних, орфографічних та пунктуаційних правил.
3 бали	Здобувач вищої освіти виконав усі завдання самостійної роботи, передбачені планом практичного заняття; проте форма задачі завдань лише частково відповідає вимогам; результати самостійної роботи презентує досить переконливо, проте відповіді на уточнюючі запитання невпевнені; в усному та писемному мовленні допущено стилістичні, орфографічні та пунктуаційні огріхи

2 бали	Здобувач вищої освіти виконав не усі завдання самостійної роботи, передбачені планом практичного заняття; проте форма здачі завдань лише частково відповідає вимогам; допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом; в усному та писемному мовленні допущено стилістичні, орфографічні та пунктуаційні огріхи.
1 бали	Здобувач вищої освіти виконав не всі завдання самостійної роботи, передбачені планом практичного заняття; форма здачі завдань не відповідає вимогам; результати самостійної роботи презентує з труднощами, не може дати відповідь на уточнюючі запитання; в усному та писемному мовленні допускаються стилістичні, орфографічні та пунктуаційні помилки.
0 балів	Здобувач не виконав завдання самостійної роботи.

Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	2
2	Складання плану реферату	2
3	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10
4	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	2
5	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	2
6	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки	2

	(якщо вони є), список використаних джерел)	
Загальна кількість балів		20

Студент також має можливість перезарахувати бали (інші види робіт) за наявності результатів навчання, отриманих у **неформальній освіті** (стажування, тренінги, участь у конференціях, семінарах та ін.) та інформальній освіті (самоосвіта).

Інформація про ресурси для неформальної освіти, процедуру визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, розміщена на сайті факультету соціальної та психологічної освіти (<https://cutt.ly/eZgmfn5>).

Дотримання принципів та правил академічної доброчесності передбачає самостійне виконання завдань до практичних занять, завдань самостійної роботи, завдань до ІНДЗ, підготовки до підсумкового контролю, визначених Кодексом академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини, Законом України «Про авторське право і суміжні права», методичними рекомендації щодо дотримання принципів академічної доброчесності на факультеті соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини.

**Критерії оцінювання результатів навчання
(знань, умінь, навичок та компетентностей)**

Оцінки	Теоретична підготовка	Практичні уміння і навички
Високий, А, 90 – 100, відмінно	Здобувач має глибокі, міцні і системні знання навчальної дисципліни, вмє синтезувати знання із окремих тем; використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь Здобувача відрізняється точністю формулювань, логікою, системністю узагальненості знань.	Здобувач самостійно орієнтується в потоці інформації з дисципліни; здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При підготовці до практичних занять Здобувач дотримується всіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
Вище середнього, середній В, С,	Здобувач знає і може самостійно визначити основні ідеї і категорії навчальної дисципліни; може	Здобувач самостійно виконує завдання, передбачені програмою дисципліни, володіє базовими навичками обґрунтувати

<p>75 – 89; дуже добре, добре</p>	<p>синтезувати знання із окремих тем, давати точні формулювання. Здобувач може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.</p>	<p>застосування основних положень курсу, пов'язати їх із власною дослідницькою та професійною діяльністю, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату. При виконанні завдань практичних занять Здобувач може самостійно виконати роботу в повному обсязі й зробити правильні висновки</p>
<p>Достатній, Д, Е, 61 – 74, задовільно, достатньо</p>	<p>Здобувач відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення навчальної дисципліни; допускає неточні і не повні відповіді, не чітко їх формулює, робить окремі помилки у відповіді, але може їх усунути під керівництвом викладача, недостатньо володіє термінологією.</p>	<p>Здобувач може виконувати найпростіші завдання, але не спроможний самостійно висвітлити загальні питання; робить висновки, але не розуміє як застосувати теоретичний матеріал у науково-дослідницькій та професійній діяльності.</p>
<p>Початковий, Фх, Ф 1 – 60, незадовільно</p>	<p>Відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями щодо курсу, який вивчається. У відповіді цілком відсутня самостійність. Здобувач знайомий лише з деякими основними поняттями та визначеннями курсу, з допомогою викладача може сформулювати лише деякі основні положення.</p>	<p>Допускає істотні помилки, невпевнено, з великими утрудненнями виконує практичні завдання.</p>

13. Рекомендована література

Основна

- 1 Вознюк Н. Етика : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури. 2019. 300 с.
- 2 Етика ділового спілкування / Гриценко Т. Б. та ін.; за ред. Т. Б. Гриценко, Т. Д. Іщенко, Т. Ф. Мельничук. Київ : Центр учбової літератури. 2017. 343.
- 3 Етика соціальної роботи : навч. посіб.. МОН України, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини; уклад. С. О. Роєнко. 2-е вид., переробл. та доповн. Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. 202 с.
- 4 Про затвердження Етичного кодексу спеціалістів із соціальної роботи України: Наказ Міністерства у справах сім'ї, молоді та спорту від 9.9.2005 р. № 1965. URL:
- 5 Семигіна Т. Нові глобальні етичні принципи соціальної роботи. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму*. 2019. № 1. С. 70-85. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_1_2019--70-85.pdf
- 6 Семигіна Т. В. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.

Допоміжна

- 1 Бобир О. В. Етикет учителя : навчально-методичний посібник. Київ : Слово, 2009 . 213 с.
- 2 Вступ до соціальної роботи : навчальний посібник / Семигіна Т. В та ін.; за ред. Т. В. Семигіної, І. І. Миговича : Академвидав, 2005. 304 с.
- 3 Головка Н. І. Проблеми формування особистісних рис студентів – майбутніх соціальних працівників. *Соціальна робота в Україні: теорія та практика*. 2011. № ½ (січень – червень). С. 35–39.
- 4 Етичний кодекс психолога. *Практична психологія та соціальна робота*. 1998. № 4. С. 2–4.
- 5 Лаврецький Р.В., Лоза А.С. Етичні дилеми в соціальній роботі // *Young Scientist*. 2017. № 12 (52). С.81-86
- 6 Маценко В. Ф. Технологія створення іміджа. *Практична психологія та соціальна робота*. 1998. № 1.
- 7 Москалюк О. І. Формування професійної спрямованості у майбутніх соціальних педагогів : дис. ... канд.. пед. наук : 13.00.04. Хмельницький. 2007. 211с.
- 8 Педагогічна етика : навч. посіб. / авт.-уклад. Дудник Н. В. ; рец. Коберник О. М., Бондаренко Г. Л. Умань : Візаві, 2017. 120.

9 Пожидаєва О. В. Теоретичні аспекти професійної підготовки майбутнього соціального педагога у вищому навчальному закладі. *Соціальна робота в Україні: теорія та практика*. 2011. № 3/4 (липень - грудень). С. 72 - 80.

10 Прикладна етика : навч. посіб. / Аболіна Т. Г. та ін. ; за наук. ред. В. І. Панченко. Київ : Центр учбової літератури. 2012. 391.

11 Роєнко С. О. Етичні принципи соціальної роботи. *Енциклопедія інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму*. / Лепський В. В., Безлюдний О. І., Коляда Н. М., Кравченко О. О. та ін. Умань : ВПЦ «Візаві». 2019. С. 130.

12 Роєнко С. О. Професійне спілкування в соціальній роботі. *Inovatívny výskum v oblasti vzdelávania a sociálnej práce (10–11 marca 2017, Vysoká škola danubius, fakulta sociálnych štúdií)*. Sládkovičovo, Slovak Republic. 2017. С. 221-223.

13 Роєнко С. О. Професійно-етичні основи соціальної роботи / *Актуальні проблеми соціальної роботи* : колективна монографія. / за заг. ред. Н. М. Коляди. ФОП Жовтий, 2015.

14 Словник термінів соціальної педагогіки та соціальної роботи. Міщик Л. І. *Соціальна педагогіка : навч. посіб.*. Київ : ІЗМН, 1997. С. 112-133.

15 Тофтул М. Г. Етика : навч. посіб. Київ : Видавничий центр «Академія», 2005. 416 с.

16 Шевчук О. М., Роєнко С. О. Соціальна робота з сім'ями/особами, які перебувають у складних життєвих обставинах. *II International scientific conference «Modernization of educational system: world trends and national peculiarities»*: Conference Proceedings, February 22th, 2019. Kaunas : Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2019. P. 186–189.

15.Інформаційні ресурси

1. Державна науково-технічна бібліотека України : веб-сайт. URL: <http://www.gntb.n-t.org/>

2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : веб-сайт. URL: <http://www.library.edu-ua.net/>

3. Загально академічний портал наукової періодики : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/>

4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

5. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт. URL: <http://www.nplu.kiev.ua/>

6. Сервер Верховної Ради України : веб-сайт. URL: www.rada.gov.ua/.

7. Springer – колекція журналів: веб-сайт. URL: <http://www.springer.com>